

Самсонова В. В.

здобувач

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

УДК 347.948.2

ОБ'ЄКТ ПОСЯГАННЯ ТА ОБСТАНОВКА ВЧИНЕННЯ КРАДІЖОК НА ТЕРИТОРІЇ САДІВНИЦЬКИХ ТОВАРИСТВ І ДАЧНИХ КООПЕРАТИВІВ

Досліджено складові криміналістичної характеристики крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів. Приділено увагу предмету злочинного посягання та обстановці, в якій вчиняються злочини. Досліджено час та місце вчинення злочину, їх вплив на механізм злочинного діяння.

***Ключові слова:** криміналістична характеристика, садівницькі товариства і дачні кооперативи, предмет посягання, обстановка вчинення злочину.*

Постановка проблеми. Одним з основних елементів будь-якої окремої криміналістичної методики, в тому числі й методики розслідування крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів, є криміналістична характеристика даного виду злочину. Одними з основних її елементів є предмет злочинного посягання та обстановка вчинення злочину. Маючи інформацію щодо цих складових криміналістичної характеристики, слідчий може робити певні висновки про способи вчинення злочину та, аналізуючи сліди, залишені на місці події, висунути версії щодо особи злочинця. При розслідуванні крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів, вказані елементи криміналістичної характеристики мають ключове значення для розслідування, але, зважаючи на недостатню розробленість самої методики, опису цих елементів у науковій літературі приділено недостатньо уваги.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Вперше поняття криміналістичної характеристики запропонував О.Н. Колесниченко у докторській дисертації, зазначивши, що загальним для всіх окремих методик є «загальна криміналістична характеристика даного виду злочину» [1, с. 9]. Поступово визначенню та науковому тлумаченню цієї категорії приділялося все більше уваги з боку вчених-криміналістів. Значний внесок у розробку цієї проблеми зробили В. П. Бахін, Р. С. Белкін, О. М. Васильєв, І. О. Возгрін, В. К. Гавло, І. Ф. Герасімов, В. А. Журавель, В. О. Коновалова, Г. А. Матусовський, І. Ф. Пантелєєв, М. В. Салтевський, В. В. Тищенко, В. Ю. Шепітько, М. П. Яблоков та інші. Однак досі залишається дискусійним саме поняття криміналістичної характеристики, кількість та зміст її складових, значення для розслідування, особливості її використання при розслідуванні окремих видів злочинів.

Метою статті є аналіз поняття криміналістичної характеристики та її складових і розробка на цій основі таких елементів як предмет злочинного

посягання та обстановки вчинення злочину при розслідуванні крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів.

Виклад основного матеріалу. Наведемо окремі тлумачення поняття криміналістичної характеристики, сформульовані українськими вченими. Г. А. Матусовський визначає криміналістичну характеристику як систему «відомостей про певні види злочинів, ознаки суб'єкта злочину, його мотиви, предмет посягання, обстановку, злочинні способи, які мають значення для виявлення і розкриття таких діянь криміналістичними засобами, прийомами та методами» [2, с. 367]. М.В. Салтевський розглядає її як «інформаційну модель, що являє собою якісно-кількісну систему опису типових ознак конкретного виду (групи) злочинів» [3, с. 419]. В.П. Бахін визначає криміналістичну характеристику як систему «узагальнених даних про найбільш типові ознаки певного виду (групи) злочинів», які є основою наукового і практичного вирішення завдань розкриття та розслідування злочинів [4, с. 179]. Ввівши поняття криміналістичної характеристики, О.Н. Колесниченко протягом часу змінював свої погляди щодо цього поняття та її складових. Останнім він, разом з В. О. Коноваловою, визначив поняття криміналістичної характеристики як «системи відомостей (інформації) щодо криміналістично значимих ознак злочинів даного виду, які відображають закономірні зв'язки між ними і слугують побудові та перевірці слідчих версій для вирішення конкретних завдань розслідування» [5, с. 16]. Не вдаючись до дискусії з приводу окремих моментів, наведених та висловлених іншими науковцями, визначень криміналістичної характеристики, зазначимо, що більшість вчених визначають її як систему даних, типових для певної групи злочинів. Ми приєднуємося до такого розуміння криміналістичної характеристики злочинів.

Дану дефініцію бере за основу у своїй монографії В. В. Тищенко. При цьому він виділяє теоретичне та практичне значення криміналістичної характеристики. На його думку, «теоретичне її значення полягає у системному описі криміналістично значимих елементів різних категорій злочинів, у визначенні їх зв'язків та відносин, що обумовлюють картину слідоутворення, джерела і характер доказової інформації, що суттєвим чином впливає на розробку наукових рекомендацій із застосування методів, прийомів та засобів, направлених на розкриття та розслідування таких злочинів» [6, с. 49]. Практичне значення він вбачає у можливості використання даних криміналістичної характеристики за конкретним кримінальним провадженням. При цьому потрібно зважати на те, що криміналістична характеристика відображає інформаційні залежності у двох зустрічних напрямках: «відомості щодо системи та взаємозв'язків елементів криміналістичної характеристики окремого виду (групи) злочинів, як його моделі, можуть бути використані для побудови версій щодо конкретної обставини події, що розслідується; відомості щодо окремих обставин злочину можливо використати шляхом типової моделі даної категорії злочину для пошуку та прогнозування інформації щодо інших його обставин, а також побудови моделі розслідуваного злочину у цілому» [6, с. 50].

Під час розробки криміналістичної характеристики виникало багато

дискусійних питань з приводу її значення для розслідування. Навіть Р. С. Белкін висловлював думки про відсутність потреби у розробці криміналістичної характеристики, оскільки вона існує виключно «як теоретичний, чисто книжковий, опис виду злочину» [7, с. 739]. Ми підтримуємо науковців, які визначають як теоретичну, так і практичну складові криміналістичної характеристики, та погоджуємося з наведеними вище думками В. В. Тищенко щодо їх змісту.

Для практичного використання криміналістичної характеристики у розслідуванні окремих видів злочинів, у тому числі й крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів, більш важливим, на нашу думку, є її складові, а також кореляційні зв'язки між елементами, на що свого часу звертав увагу Р. С. Белкін [7, с. 738]. Кількість елементів, що входять до складу криміналістичної характеристики, була та залишається предметом наукової дискусії. Думки науковців, що займаються розробкою проблем криміналістичної методики, на наш погляд, достатньо викладені на сторінках періодичних наукових видань та у монографічній літературі. Тому, не вдаючись до наукової дискусії з цього приводу, маємо зазначити, що ми приєднуємося до найбільш розповсюдженої думки науковців, які виділяють такі елементи: предмет злочинного посягання; обстановку вчинення злочину; спосіб вчинення злочину; результат взаємодії злочинця з обстановкою на місці вчинення злочину; дані, що характеризують особу потерпілого; дані, що характеризують особу злочинця.

При розгляді методики розслідування крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів, значення мають всі наведені вище елементи криміналістичної характеристики. Їх значення полягає в тому, що в умовах обмеження початкової інформації вони дозволяють простежити зв'язки між різними обставинами вчиненого злочину та висунути обґрунтовані версії щодо механізму злочину, осіб, які його вчинили, обрати оптимальний напрямок розслідування, пошуку злочинців, викраденого майна та інших обставин кримінального провадження.

За даними проведеного нами опитування практичних працівників слідчих та оперативних підрозділів ОВС, які спеціалізуються на розслідуванні крадіжок, вони використовували на початковому етапі розслідування відомості, що складають зміст таких елементів криміналістичної характеристики:

- предмет злочинного посягання – у 78 % випадків;
- способи вчинення та приховування злочину – 66 %;
- обстановка вчинення злочину – 64 %;
- слідова картина злочину – 75 %;
- особа злочинця – 57 %;
- особа потерпілого – 43 %.

При цьому використовувалися дані, що містяться у розроблених у достатній кількості методиках розслідування квартирних крадіжок, що не завжди призводило до позитивного результату при використанні їх при розслідуванні інших видів крадіжок. 68 % практичних працівників вказують на

недостатність науково-методичного забезпечення різного роду крадіжок: кишенькових, з офісів підприємств, складів, баз тощо. Відсутність у практичних підрозділах методичних рекомендацій з розслідування крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів, включаючи криміналістичну характеристику даного виду злочинів, зауважили 93 % опитаних нами слідчих.

Всі елементи криміналістичної характеристики взаємопов'язані та взаємозалежать один від іншого, тому іноді складно визначити ступінь значущості кожного з них. Це залежить також від виду злочину. У криміналістичній характеристиці крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів, першочерговим для розгляду елементом вважаємо предмет злочинного посягання. Він є досить різноманітним і тісно пов'язаний з обстановкою вчинення крадіжок, а саме: часом та умовами, в яких відбувається подія злочину. Аналізуючи ці дані, можна визначити систему способів вчинення злочину та наслідків застосування того чи іншого з них у вигляді слідів злочину, а також зробити певні припущення щодо особи злочинця.

Розглянемо предмет посягання при вчиненні даного виду крадіжок у взаємозв'язку з обстановкою скоєння злочину. Перш за все з'ясуємо питання щодо безпосереднього визначення території садівницьких товариств і дачних кооперативів. На жаль, на сьогодні у законодавстві України чітко не прописано відносини у сфері існування та діяльності садівницьких товариств і дачних кооперативів, а також відсутнє чітке формулювання вказаних об'єднань громадян. Відповідно до Закону України «Про громадські об'єднання», «громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів» [8]. Одним із видів громадських об'єднань виступають садівницькі товариства, метою створення яких є спільне ведення садівницької діяльності. Відповідно до Закону України «Про кооперацію», «кооператив – юридична особа, утворена фізичними та/або юридичними особами, які добровільно об'єдналися на основі членства для ведення спільної господарської та іншої діяльності з метою задоволення своїх економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування» [9]. Різновидом кооперативів є дачні, що належать до обслуговуючих, оскільки створюються шляхом об'єднання фізичних осіб для надання послуг переважно членам кооперативу з організації та обслуговування дачних ділянок. Територією садівницьких товариств і дачних кооперативів потрібно вважати:

- садову земельну ділянку, призначену для ведення індивідуального або колективного садівництва, надану у власність громадянину;
- будівлі, розташовані на цій ділянці, в тому числі й житловий будинок;
- майно спільного користування членів кооперативу, призначене для забезпечення їх потреб у межах його території для проходу, проїзду, водопостачання та водовідведення, електропостачання, газопостачання, теплопостачання, охорони, організації відпочинку та інших потреб.

Залежно від території викраданню підлягає певного виду майно. Безпосередньо на садовій ділянці, призначеній для ведення садівництва, можуть знаходитися такі предмети, що підлягають викраденню: різного роду зелені насадження, саджанці дерев, квіти; сільськогосподарська продукція – фрукти та овочі; залишені господарями одяг, побутові речі, сільськогосподарський інвентар, обладнання для поливу; будівельні матеріали; метал; мала худоба та птиця.

З будівель, розташованих на земельних ділянках, викрадають: продукти харчування та алкогольні напої; сільськогосподарські, столярні та слюсарні інструменти; аудіо-, відеотехніку, годинники, побутові електроприлади; будівельні матеріали; гроші; вироби з чорного та кольорового металу, включаючи кухонний посуд (каструлі, миски, виделки та ножі тощо). При цьому об'єктами крадіжки є будь-які речі, що мають хоча б яку ціну. Наприклад, при розслідуванні крадіжки з дачного кооперативу, розташованого на території Ленінського району м. Дніпропетровська, встановлено, що об'єктом крадіжки, крім іншого, були навіть ковані металеві ґрати, встановлені на вікнах житлового будинку.

Майно спільного користування членів кооперативу, що розташовано на його території, рідше є об'єктом крадіжки, оскільки розміщується, як правило, поблизу приміщень з охороною або на людних місцях. Викраданню підлягають: будівельні матеріали; електричне обладнання електророзподільних станцій та щитів; електричні та різного роду кабельні дроти; металеві труби, вентилі, ємності водопостачання та водовідведення; інвентар спортивних та дитячих майданчиків, якщо такі є.

Узагальнюючи наведені дані та проаналізувавши матеріали кримінальних проваджень щодо крадіжок з територій садівницьких товариств і дачних кооперативів, виділимо основні об'єкти, на які спрямовано злочинні дії:

- зелені насадження (саджанці дерев, кущів), квіти (23 %);
- сільськогосподарська продукція: фрукти та овочі (66 %);
- одяг, побутові речі, гроші, аудіо-, відеотехніка (17 %);
- продукти харчування та алкогольні напої (37 %);
- сільськогосподарський інвентар, інструменти (48 %);
- будівельні матеріали (15 %);
- вироби з чорного металу (20 %);
- вироби з кольорового металу (47 %).

Наведені дані аналізу матеріалів кримінальних проваджень мають певну ступінь кореляції щодо справжнього становища, що пояснюється латентністю даного виду крадіжок. Садоводи і дачники практично не звертаються до правоохоронних органів у разі крадіжок зелених насаджень, сільськогосподарської продукції, продуктів харчування та алкогольних напоїв. Рідко звертаються у разі крадіжок металевих виробів, одягу, речей побуту, будівельних матеріалів.

Предмет злочинного посягання, як елемент криміналістичної характеристики, тісно пов'язаний з обстановкою вчинення злочину. Загалом під обстановкою розуміють «сукупність умов, за яких що-небудь відбувається» [10, с.

820]. У криміналістиці відсутнє чітке формулювання цього поняття, проте складові обставинки науковці визначають майже однаково. Під обставинкою вчинення злочину як елементом криміналістичної характеристики Г. А. Матусовський розуміє «місце як частина матеріального середовища, що включає, окрім приміщення та ділянки місцевості, сукупність різних предметів. До обставинки належать також чинники регулятивного характеру, що визначають порядок діяльності, фактори поведінки людей у побуті й трудовій діяльності» [2, с. 371]. На думку М.П. Яблокова, обставинку вчинення злочину слід визначати як «систему різного роду взаємодіючих між собою до й у момент злочину об'єктів, явищ і процесів, що характеризують місце, час, речовинні, природно-кліматичні, виробничі, побутові й інші умови навколишнього середовища, особливості поведінки непрямих учасників протиправної події, психологічні зв'язки між ними й інші фактори об'єктивної реальності, що визначають можливість, умови та інші обставини вчинення злочину» [11, с. 86]. В.Д. Берназ до структури обставинки вчинення злочину відносить такі елементи: «а) матеріальне середовище, тобто час, місце, об'єкт, макро- і мікропогодні умови; б) організаційно-управлінське середовище, тобто виробничо-функціональні об'єкти, правоохоронні елементи; в) соціально-психологічне середовище: мікроклімат у колективі за місцем роботи, ціннісну орієнтацію, психологічну обставинку за місцем проживання» [12, с. 45]. З наведеними думками науковців ми погоджуємося, а також вважаємо, що залежно від виду злочину на механізм його вчинення впливають ті чи інші елементи обставинки.

Одним з ключових елементів обставинки є час вчинення злочину. Проаналізувавши даний показник у матеріалах кримінальних проваджень можна зазначити, що крадіжки на територіях садівницьких товариств і дачних кооперативів є сезонним злочином. За результатами нашого дослідження, близько 70 % даних кримінальних правопорушень вчиняється з жовтня по березень, коли відсутня більша кількість володарів дачних ділянок або їх відвідування має несистематичний характер.

Час вчинення злочину залежить від предмета посягання. Саджанці дерев і кущів, цибулини квітів викопують, як правило, після їх посадки – у листопаді чи квітні, залежно від сорту рослини. Сільськогосподарську продукцію крадуть після її визрівання – у більшості випадків із серпня по жовтень у будні дні та у вечірні і нічні часи за відсутності господарів ділянки. Інші речі, що розташовуються у будівлях та на ділянках: одяг, побутові речі, гроші, аудіо-, відеотехніка; продукти харчування, алкогольні напої; сільськогосподарський та кухонний інвентар, інструменти, а також ті, що можуть знаходитися на земельних ділянках у вільному доступі: будівельні матеріали; вироби з чорного металу, крадуть, в основному, у зимово-весняний сезон до початку польових робіт.

Якщо розглядати час крадіжок за тижнями та часом доби, то можна зазначити, що 85 % вчинюються по буднях у вечірній та нічний час.

Іншим елементом обставинки є місце вчинення злочину, яким є територія садівницьких товариств і дачних кооперативів, розглянута нами вище.

Вказані території характеризуються низкою показників, що тим чи іншим чином впливають на криміногенну ситуацію. Розглянемо окремі з них.

Перш за все на вчинення крадіжок впливає ступінь захищеності об'єктів. За результатами нашого дослідження, тільки 9 % садівницьких товариств і дачних кооперативів охороняються силами приватних охоронних агенцій чи службою охорони ОВС. Близько 18 % охороняються приватними особами позмінно протягом доби, 58 % мають двох або одного сторожа з вільним графіком роботи, 15 % – взагалі не охороняються. Зрозуміло, що крадіжки вчиняють здебільшого на менш охоронюваних територіях.

Іншим фактором, тісно пов'язаним з попереднім, є ступінь обладнання території захисними пристроями та захищеність дачних будинків. На жаль, отримані нами дані також не задовольняють вимогам належного запобігання крадіжкам. Лише 6 % дачних ділянок обладнано системами відеоспостереження з контролем на пульті, що знаходиться в охорони; 75 % дачних кооперативів обнесено забором, 25 % не мають огороження взагалі або воно знаходиться у неналежному стані. Дослідження ступені захищеності будинків встановлено, що близько 6 % мають сигналізацію, як правило, нескладного типу без постановки на пульт охорони. Майже 48 % будинків обладнано металевими решітками на вікнах та металевими вхідними дверями. Інші 46 % будинків не мають належного ступеня захисту, обладнані дерев'яними або зробленими з ДВП дверима з одним чи двома замками. Також треба звернути увагу на те, що майже 80 % дачних кооперативів не мають належного освітлення у темний час доби, що також не сприяє захисту від крадіжок.

Одним із криміногенних факторів обстановки вчинення крадіжок з території садівницьких товариств і дачних кооперативів є близькість їх розташування від населених пунктів. Нами встановлено, що більшість крадіжок вчинюються на територіях, розташованих недалеко від міста або безпосередньо за ним. Рідше крадіжки вчинюються на територіях товариств, розташованих біля селищ. Вивченням матеріалів 98 кримінальних проваджень за фактом крадіжок майна садівницьких товариств і дачних кооперативів на території Дніпропетровської області встановлено, що 72 % крадіжок вчинено з ділянок, розташованих у безпосередній близькості до міст Дніпропетровськ, Кривий Ріг, Павлоград.

Наведені нами кількісні показники щодо предмета злочинного посягання та обстановки вчинення злочину було отримано вивченням діяльності садівницьких товариств і дачних кооперативів і кримінальних проваджень щодо крадіжок їх майна на території Дніпропетровської, Запорізької, Івано-Франківської, Кіровоградської, Тернопільської та Харківської областей. При цьому ступінь розбіжностей у показниках складає не більше 7–10 %, що свідчить про певну однорідність вчинення розглядуваних злочинів по всій території України, а звідси і про можливість використання методики розслідування даної категорії злочинів незалежно від місця розташування дачної ділянки.

Висновки. Можна зазначити, що нами на основі аналізу та узагальнення матеріалів кримінальних проваджень та статистичних матеріалів було визначено предмет злочинного посягання та елементи обстановки, в якій вчи-

нуються крадіжки на території садівницьких товариств і дачних кооперативів. Названі елементи криміналістичної характеристики є визначальними для розробки та використання при розслідуванні інших її складових, а саме: способів вчинення злочину, слідової картини, характеристики особи потерпілого та злочинця. Визначення даних елементів криміналістичної характеристики у методиці розслідування крадіжок, вчинених на території садівницьких товариств і дачних кооперативів, є перспективним напрямком подальших наукових розробок.

Бібліографічні посилання

1. Колесниченко А. Н. Научные и правовые основы расследования отдельных видов преступлений : автореф. дис. На соискание ученой степени д-ра юрид. наук / А. Н. Колесниченко. – Х., 1967.
2. Криміналістика : підручник для студ. юрид. спец. вищих закладів освіти / кол. авторів : Глібко В. М., Дудніков А. Л., Журавель В. А. та ін. ; за ред. В. Ю. Шепітька. – К., 2001.
3. Салтевський М. В. Криміналістика (у сучасному вигляді) : підручник / М. В. Салтевський. – К., 2005.
4. Бахин В. П. Криминалистика. Проблемы и мнения (1962–2002) / В.П. Бахин. – К., 2002.
5. Колесниченко А. Н. Криминалистическая характеристика преступлений / А. Н. Колесниченко, В. Е. Коновалова. – Х., 1985.
6. Тіщенко В. В. Корисливо-насильницькі злочини : криміналістичний аналіз : монографія / В. В. Тіщенко – Одеса, 2002.
7. Белкин Р. С. Курс криминалистики : учеб. пособие для вузов / Р. С. Белкин – 3-е изд., доп. – М., 2001.
8. Про громадські об'єднання : Закон України / ВВР України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.
9. Про кооперацію : Закон України / ВВР України. – 2004. – № 5. – Ст. 35.
10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К.; Ірпінь, 2003.
11. Яблоков Н. П. Обстановка совершения преступления как элемент его криминалистической характеристики / Н. П. Яблоков // Криминалистическая характеристика преступлений : сб. науч. трудов. – М., 1984.
12. Берназ В. Д. К вопросу о понятии обстановки совершения краж социалистического имущества на морском транспорте / В. Д. Берназ // Криминалистика и судебная экспертиза. – К., 1985. – Вып. 3. – С. 43–48.

Самсонова В. В. Объект посягательства и обстановка совершения краж на территории садоводческих товариществ и дачных кооперативов. Рассмотрены составляющие криминалистической характеристики краж, совершённых на территории садоводческих обществ и дачных кооперативов. Уделено внимание предмету преступного посягательства и обстановке, в которой совершаются преступления. Исследованы время и место совершения преступления, их влияние на механизм преступного посягательства.

Ключевые слова: криминалистическая характеристика, садоводческие общества и дачные кооперативы, предмет посягательства, обстановка совершения преступления.

Samsonova V. V. Object of assault and theft situation on the territory of horticultural societies and summer communities. The author has exposed the structure of criminological characteristics of thefts committed in the territory of horticultural societies and summer community. By joining the majority opinion researchers who identify as forensic characterization system data model for a certain group of crimes. For practical use in the forensic investigation of the characteristics of certain types of crimes, including theft committed in the territory of horticultural

societies and summer community, more important, in my opinion, is its components, as well as correlations between elements. After analyzing the views of scientists on forensic component characteristics, the author highlight the elements: the subject of a criminal assault; the situation of the offense; method of committing a crime; the interaction of the offender with the situation at the scene of the crime; data describing the identity of the victim; data describing the offender. It is noted that when considering methods of investigating thefts committed in the territory of horticultural societies and summer community values with all of the above elements of criminological characteristics. Their importance lies in the fact that in a limitation of initial information, they can trace the connections between the different circumstances of the crime and to put forward reasonable mechanism versions of crime, persons who committed it, choose the best line of investigation, search of criminals, stolen property and other circumstances of the criminal proceedings.

In forensic characterization of thefts committed in the territory of horticultural societies and summer community, the primary element to consider is considered the subject of a criminal assault. He has a diverse and closely linked to the situation of theft, such as time and circumstances in which the offense occurs. Analyzing this data can be defined system means the crime and the effects of one or other of them as traces of the crime and to make certain assumptions about the offender. On the basis of the findings of a study of statistics and collating criminal proceedings against theft areas of horticultural societies and summer community highlights the main features that are aimed criminal acts: green areas (nursery trees, bushes), flowers; agricultural products, fruits and vegetables; clothing, household items, money, audio and video; food and drinks; agricultural implements, tools; building materials; ferrous metal; products of non-ferrous metal.

The subject of a criminal assault perpetrated in the territory, which is the content of the crime situation, as part of criminological characteristics. Found that territory horticultural societies and summer community should be considered: garden land, intended for individual or collective gardening acquire ownership of a citizen; buildings located in this area, including a house; property shared cooperative members, designed to ensure their needs within its territory for passage, travel, water, sewage, electricity, gas, heating, security, recreation and other uses. The theft affects the quality of facilities; degree of equipment protection devices and territory protection of country houses; the proximity of the location of settlements.

Keywords: *criminological characteristics, gardening societies and suburban cooperatives, subject assault, crime situation.*

Надійшла до редакції 23.03.2015

Сорока І. В.

здобувач

(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 343.98

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ ЗА ФАКТАМИ КРАДІЖОК МАЙНА ГРОМАДЯН, УЧИНЕНИХ НЕПОВНОЛІТНІМИ

Проаналізовано огляд місця події, який є найбільш важливою слідчою дією при розслідуванні крадіжок майна громадян, учинених неповнолітніми. Наголошено, що, проводячи слідчу дію, слідчому необхідно визначити межі місцевості чи приміщення, котрі підлягають огляду. Наведено приблизний перелік обставин, що можуть вказувати на причетність до крадіжки неповнолітніх, а також тих, що підлягають з'ясуванню.

Ключові слова: *огляд, місце події, неповнолітні, крадіжка.*